

Festival barev

*Metodický manuál pro realizaci interaktivního a vzdělávacího programu pro všechny, kteří pracují s dětmi **staršího školního věku**.*

Hlavním cílem je poskytnout účastníkům prostor pro **zlepšování i upevňování techniky hry na drumben/buben**, ale také pro **zážitek ze společného bubnování i radost z výstupu společné tvořivé práce**.

Program pak dále může přinést:

- prostor pro účastníka být „sám“ a také „se skupinou“;
- možnost užít si atmosféru, kterou vytváří skupinová práce; možnost užít si pocit „patřit“ někam;
- posílení sebevědomí a víry ve vlastní schopnosti;
- rozvoj fantazie a kreativity.

Dámy a pánové, vítám vás srdečně na našem letním a „super barevném“ festivalu. Zažijete koktejl letního počasí, skvělé hudby a těch správných li-di-ček. Pojdme do toho – chvilka napětí, a pak vám řeknu, kdo že nám to dneska bude hladit ucho a dělat dobrou náladu. Jste zvědaví? Tak teď přichází ta chvíle, kdy vám to prozradím! (CRRR).

Pardón, zvoní mi telefon. To je ale faux pas. Ale nedá se nic dělat. Vypadá to naléhavě.

Do telefonu: Haló? Cože? Jak? To snad nemyslíte vážně? Ale já tady mám kolem 1000 lidí, kteří na ně čekají! Že za to nemůžete? A kdo jako za to může? A co s těmi lidmi mám jako dělat? Poslat domů? Teda, to je snad nějaký vtip, ne? No, haló, nezavěšujte mi. Haló...! Zavěsil.

Ehm...Takže možná jste to slyšeli, dámy a pánové. Naši velice očekávaní účinkující se dnes tedy bohužel nedostaví, ale já pevně věřím, že společně vymyslíme něco, co nám všem ten ztracený zážitek nahradí. A teď už jen přijít na to, co...Tak mě napadá. Co kdybyste si všichni teď vzali tyhlety *Drumbeny*. Zkusíme něco společně? To by vás mohlo bavit...

BAREVNÉ BUBNOVÁNÍ I.

Cíle:

- Rozvíjet hrubou i jemnou motoriku
- Rozvíjet rytmické vnímání a schopnost tvořit rytmus
- Posilovat pozornost

Lektor rozdělí mezi účastníky různobarevné *Drumbeny*. Doporučujeme, aby *Drumbeny* měly tři až čtyři barvy. Skupina by měla být rozdělena tak, aby různobarevné *Drumbeny* byly rozděleny mezi žáky rovnoměrně. Lektor má v ruce barevné ukazatele, nebo předměty stejných barev, jako jsou *Drumbeny* (barevné míčky, kuželky, pastelky...). Skupina začne hrát jeden společný rytmus, např. rytmus, kde se střídá jeden úder doprostřed *Drumbenu*, jeden úder na kraj, pak dva údery doprostřed *Drumbenu* a jeden úder na kraj. Když se skupina sehraje a zvykne si na rytmus, může lektor zapojit do hry barevné ukazatele. Bude zvedat ukazatele různých barev, a ti účastníci, kteří mají *Drumben* stejné barvy, jako je vybraný ukazatel, mohou hrát. Ostatní musí čekat, až lektor zvedne ukazatel stejné barvy, jakou má jejich *Drumben*. Lektor může ukazovat postupně jeden, dva, tři i čtyři ukazatele (záleží na počtu zastoupených barev). Může ukazatele různě střídat, může také schovat všechny ukazatele, aby skupina přestala hrát apod.

BAREVNÉ BUBNOVÁNÍ II.

Cíle:

- Rozvíjet hrubou i jemnou motoriku
- Rozvíjet rytmické vnímání a schopnost tvořit rytmus
- Posilovat pozornost, rozvíjet spolupráci a zlepšovat dovednost komunikovat

Skupina je stále rozdělena na tři/čtyři podskupiny dle barvy Drumbenů, na něž členové podskupin hrají. Lektor naučí každou podskupinu vždy jeden rytmus. Vybere takové rytmy, které budou dobře znít dohromady. Dá každé podskupině potřebný čas k tomu, aby pochopila a zvládla svůj rytmus, jinak celá skupina nebude schopna zahrát jednotlivé rytmy společně.

Možné varianty těchto rytů:

1. rytmus: Střídáme jeden úder doprostřed Drumbenu, jeden úder na kraj, pak dva údery doprostřed Drumbenu a jeden úder na kraj; *rytmická pomůcka:* „jdou tak, ne–ji–nak“ nebo „bum čvacht, bum bum čvacht“;

2. rytmus: Obě ruce střídavě krátce udeří do kraje Drumbenu; *rytmická pomůcka:* „jede jede jede vlak“;

3. rytmus: Obě ruce najednou čtyřikrát uhodí doprostřed Drumbenu a hráč poté tleskne; *rytmická pomůcka:* „buch–tu mi dej! TLESK“.

4. rytmus: Obě ruce „basují“ uprostřed Drumbenu; *rytmická pomůcka:* „je–de vlak, je to tak“.

Když se podskupiny naučí své rytmy, využije lektor opět barevné ukazatele a bude jejich prostřednictvím zapojovat libovolně jednotlivé podskupiny do společné souhry. Důležité však je, aby občas lektor nechal chvíli hrát všechny tři podskupiny, protože by dohromady měly vytvořit zajímavý rytmický souzvuk. Variantou je, že se „vedoucím“, který řídí souhru prostřednictvím ukazatelů, může stát i jeden z účastníků. Posiluje a zvědomuje si tak prožitkem základní principy vedení skupiny, které je pak dobré v reflexi pojmenovat.

Ty jo, to byla jízda! To je neuvěřitelné, kolik nadání je v obyčejných návštěvnicích hudebního festivalu. No, tak si říkám, že bychom ten koncert nakonec mohli uspořádat. Co takhle se rozdělit do skupin a něco si nazkoušet, co? Vypadáte schopně. Možná, že všechno, co tu vznikne, bude lepší než Beyoncé, Adele nebo dokonce U2! Cože? Nevíte, co máte hrát? A kdo to má vědět? Já? To teda nevím. No, něco vymyslíme. Přemyslím, až se ze mě kouří... Aby to tu ještě nechytlo. To by mi tak scházelo, mít tu požár. Kde bych asi teď sehnala vodu, že? Vítr by to tu všechno rozfoukal a já bych to tak akorát mohla zaházet zeminou. Co to plácám? I když, teď mě napadá, že bychom ty čtyři živly mohli využít. **OHEŇ, VODA, VÍTR A ZEMĚ**, to by se dalo nějak zahrát, ne? Každý živel má své specifické zvuky. Co kdybychom to zkusili?

NAPODOBOVÁNÍ ZVUKŮ

Cíle:

- Rozvíjet jemnou motoriku
- Rozvíjet fantazii a kreativitu
- Upevňovat schopnost společného tvoření, rozvíjet empatii a vzájemné naladění
- Nacvičit evaluaci a sebehodnocení

Účastníci sedí u Drumbenů. Nejprve lektor může vyzvat účastníky, aby zavřeli oči. Pak sám hraje na různé hudební nástroje a účastníci pojmenovávají to, co jim zvuky připomínají. Poté lektor přinese do „hudebního kruhu“ první téma, které skupina sama vytvoří.

Je možné začít živlem VODA. V průběhu rozezvučování Drumbenů mohou účastníci nejprve znázornit zvukem klidnou hladinu, potom zahrát jemný dešťík konečky prstů na desku Drumbenu. Je možné zahrát dešť, nebo bouřku prudšími úderů.

Když bude skupina znázorňovat OHEŇ, někdo může přejet nehtem přes desku Drumbenu – napodobí tak rozškrtnutou sirku. Intenzitou hry na Drumben znázorníme malý plamen a praskání dřeva. Z malého plamínku se může stát požár. I to lze naznačit intenzitou úderů.

VÍTR napodobíme lehkým přejížděním dlaní přes desku Drumbenu. Můžeme přidat i zvuk vytvářený našimi ústy, kterým napodobíme šumění větru.

Živel ZEMĚ můžeme vystihnout napodobením dusání kopyt do země, nebo naopak tichými zvuky, které vystihnou křehký okamžik, kdy zasazujeme do země rostlinku.

Cílem je, aby účastníci vstoupili do světa fantazie, kde je všechno možné. Aby rozšířili hranice své kreativity a hledali další a další možnosti, jak vyjádřit prostřednictvím zvuků cokoliv.

Tak já myslím, že tohle by šlo. A teď že bychom se rozdělili do těch skupin? Ať to nekomplikujeme, tak vy, kteří sedíte u červených Drumbenů, budete jedna skupina, další skupina budou zelení, pak modří a nakonec žlutí.

Modří si vezmou vodu, protože voda je modrá (občas). Zelení budou hrát zemi. Žlutí vzduch a červení oheň, ne? Bylo by úžasné, kdybyste do vyjádření tohoto živlu mohli zapojit zvuky (hru na nástroje), ale také třeba divadelní prvky, zpěv, nebo dokonce tanec! Bude to úplně na vás, co všechno si do toho sami přidáte. Může to být pantomima se zvuky, nebo normální divadlo, píseň, nebo taneční melodrama... Podle toho, jak se ve skupince domluvíte.

Já dodám jen drobné organizační informace. Vaše skupina by měla mít jméno – každá kapela ho má. Také ta skladba, kterou vytvoříte, by měla mít nějaké jméno. No a celá skladba, ať už předvedete cokoliv, by měla mít minimálně 1 minutu, maximálně 10 minut. A zapojit by se libovolnými způsoby měli všichni ve skupině. Tak do toho!

SOUHRA – ČTYŘI ŽIVLY

Cíle:

- *Rozvíjet schopnost improvizace*
- *Upevňovat týmovou komunikaci*
- *Rozvíjet kreativitu, fantazii*

Lektor dohlédne na to, aby se vytvořily alespoň trochu podobně početné skupiny. Variantou výběru osob do jednotlivých skupin je, že se lektor zeptá účastníků, ke kterému živlu mají blízko, který je jim sympatický. Takto se také mohou skupinky vyprofilovat.

Lektor zajistí, že každá skupina bude mít prostor, kde bude moci vymyslet a nazkoušet svoji skladbu, aniž by se skupinky navzájem rušily. Lektor také bude obcházet jednotlivé skupiny a nabídné jim pomoc, pokud jí bude třeba.

Dále může odpovídat na otázky členů skupin, poslechnout si jejich návrhy apod. Vnímáme, že tato podpora je potřebná. Je také důležité zadat skupinám nějaký určitý čas, za který by měl být výstup hotov. Je dobré vycházet z časových možností. Logicky funguje – čím víc času, tím zajímavější skladba. Platí to ale v případě, že účastníky tvoření baví a vědí si s ním rady. Po skončení časového limitu by měl lektor připravit nějaký prostor, kde bude možné jednotlivé skladby prezentovat. Po domluvě s účastníky je možné výstupy i natočit.

Dámy a pánové, vítám vás srdečně na našem letním a „super barevném“ festivalu. Zařijete koktejl letního počasí, skvělé hudby a těch správných li-di-ček. Pojdme do toho – chvilka napětí, a pak vám řeknu, kdo že nám to dneska bude hladit ucho a dělat dobrou náladu. Jste zvědaví? Tak teď přichází ta chvíle, kdy vám to prozradím!

FESTIVAL ČTYŘ ŽIVLŮ

Cíle:

- *Dát možnost účastníkům prezentovat výstup*
- *Rozvíjet hlasové dovednosti*
- *Rozvíjet schopnot evaluace a sebehodnocení*

Lektor v roli moderátora může využít mikrofon, nebo nějakou podobnou rekvizitu a postupně osloví všechny čtyři skupiny s otázkou, jak se jmenuje jejich soubor a jak pojmenovali skladbu, kterou vytvořili. Může se také poptat, jak probíhalo tvoření, jestli skupina narazila na nějaké obtíže, co se naopak dobře dařilo a co by příště zkusili jinak. Poté každá skupina vystoupí se svou skladbou. Lektor – moderátor zajistí, aby skladba dostala pozitivní zpětnou vazbu.

Na závěr pak lektor – moderátor ukončí festival a je možné pak pustit nějakou hudbu, do které mohou účastníci bubnovat, zpívat či tančit.

Dámy a pánové, já myslím, že se shodneme na tom, že jsme tu zažili skutečně neobvyčejná vystoupení a že na tento festival jen tak nezapomeneme. Moc vám všem děkuji za úžasnou podporu a nasazení. Budu se těšit na příští ročník, kdy už žádné „profláknuté hvězdy“ zvat nebudu. Už navždy budu tvořit program spolu s účastníky festivalu. Jednak ušetřím a jednak je to úžasný zážitek.

Mějte se krásně a ať žije umění!